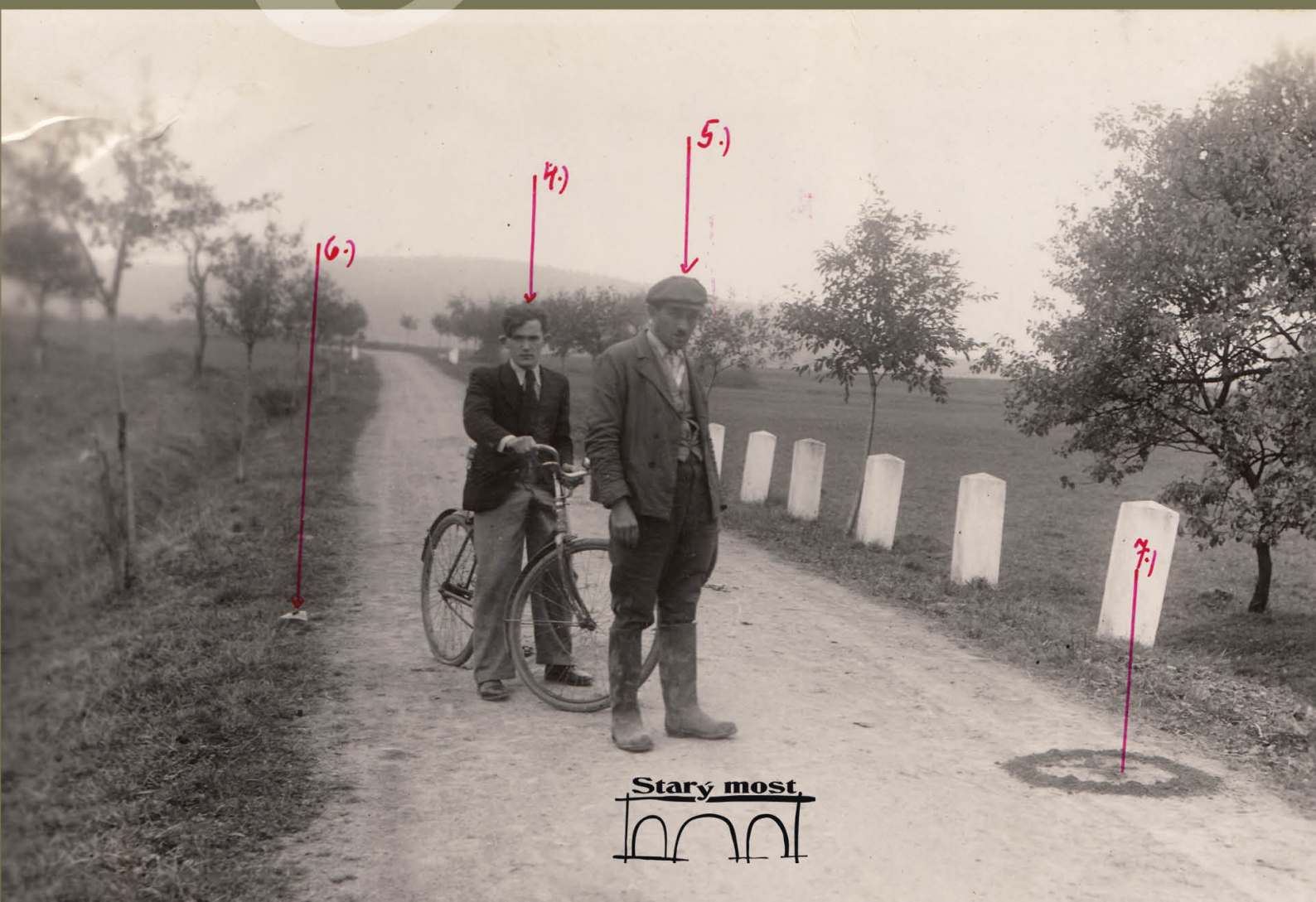

KRIMINÁLNÍ PŘÍPADY A AFÉRY ZE ŠUMAVY, POŠUMAVÍ A ČESKÉHO LESA

Karel Řeháček
Radka Kinkorová
Aneta Knotková

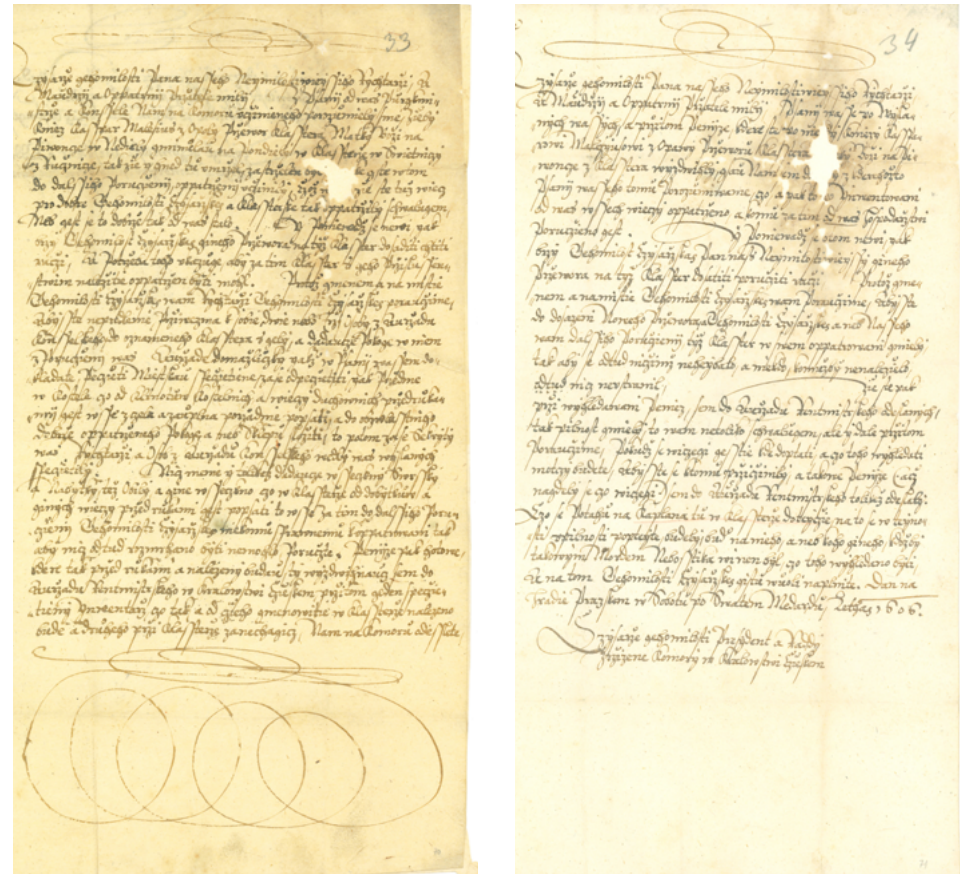
SMRT PŘEVORA Z PIVOŇKY (1606)

Jedním z poněkud tajemně vypadajících míst Českého lesa je bezesporu někdejší klášter obutých augustiniánů v Pivoni. Dnes zchátralý objekt pamatuje doby hojnosti i úpadku, které se tu střídaly od středověku. Vznik kláštera býval českými dějepisci dlouho spojován s vítězstvím českého knížete Břetislava I. nad římským králem a později císařem Jindřichem III., kterého udatný kníže dosáhl v bitvě uskutečněné v roce 1040 kdesi v hraničním hvozdu. Na paměť skvělého vítězství měla být v místě bitvy postavena kaple, jíž Václav Hájek z Libočan ve své Kronice české ztotožnil s pivoňským klášterním chrámem. Vzhledem k tomu, že se k dějinám kláštera nedochovaly prameny, které by umožnily popsat jeho minulost zcela souvisle, zůstávají i nadále některá místa historie Pivoňky, jak je klášter nazýván ve starších českých písemnostech, tajuplná. Jiná místa lze označit za temná.

Po neklidném 15. století se zejména ve druhé polovině 16. století začalo klášterní panství obnovovat, k čemuž přispívali schopní jedinci v jeho čele. K těm nejvýraznějším náležel převor Kašpar Malesius, původem ze slezského Opolí, údajně ze šlechtického rodu Lyzenburgů, jenž přišel do Pivoně v roce 1571 z augustiniánského kláštera v Brně. Do funkce převora byli augustiniáni voleni, třeba opakovaně. Když byl Kašpar Malesius zvolen znovu v roce 1575, musel kromě sporů s Domažlicemi a poběžovickou švaberskou vrchností řešit i následky rozsáhlého požáru pivoňského augustiniánského konventu z roku 1573. Podařilo se mu augustiniánské panství ekonomicky zkonsolidovat a rovněž klášterní objekt opravit. Za jeho priorátu tvořily klášterství dva dvory, osm celých vesnic a části dalších dvou lokalit. Avšak Malesiovo působení ve vedení kláštera mu znesnadňovali nespokojení poddaní, kteří vedli s klášterem spory o vykonávání povinností

Pivoňský klášter

Záznam soudního jednání o smrti převora z pivoňského kláštera

pro klášterní vrchnost, byť si v roce 1560 vymohli značná práva, písemně stanovená v artikulech.

Autoritu převora kláštera nijak neposilovala ani v okolí se šířící německá reformace. Mnozí sousedé pivoňských poddaných se hlásili k utrakvismu. V odporu proti vrchnosti se poddaní cítili posíleni také tou skutečností, že poddaní z vedlejšího dominia, domažličtí Chodové, se v roce 1572 dokázali vykoupit ze švaberské zástavy (ač již o sedm let později kvůli neschopnosti splácet své vykoupení spadli pod správu města Domažlice).

Avšak neklid a nespokojenost projevovali i vlastní řádoví bratři. Malesius navíc z dnes neznámých důvodů upadl v nemilost u provinciála řádu Augustina a Jesu, který při návštěvě pivoňského kláštera uvrhl převora do klášterního vězení a fyzicky hrubě s ním zacházel. Za Malesia dosadil do kláštera italské bratry, již se nejenže chovali nehospodárně, ale poddaní se jich báli i pro údajné znásilňování žen. V roce 1582 se převorem stal opět Kašpar Malesius. Osud mu vyměřil ještě čtrnáct let práce na zvelebování klášterního panství. Na počátku této poslední etapy v roli převora musel přistoupit na konsenzus ujednaný s pivoňskými poddanými, do něhož byl dokonce zařazen článek slibující jim náboženskou svobodu.

Ani možnost vybrat si víru podle svého přesvědčení zřejmě úplně neutišila zdejší poddanské hnutí, a proto byla přílišnému náboženskému fanatismu poddaných

kladena vina za násilnou smrt, která náhle ukončila převorův život 26. května 1606. Zločin se měl údajně odehrát kolem jedné hodiny v noci, kdy se zřejmě na zavolání vraha vyklonil Kašpar Malesius z okna a v tu chvíli jej zasáhla kulka do hlavy. Převor skonal ihned. Za vraha byl označován Jindřich Wittl z Lepischen (část obce Mnichov), který pak s rodinou uprchl. Důvod vraždy zůstal neznámý, přestože Česká komora nařídila radě města Domažlice, aby pátrala po viníkovi u kaplana i jinde. Malesius byl údajně pohřben na evangelijní straně kaple sv. Mikuláše v pivoňském klášterním chrámu. (kin)

• 2 •

NEUHLÍDAL OVCE

(1675)

Vrcholilo léto a Fridrich Vilém Kaplánek si jistě dovedl představit, že by ten den – 30. červenec 1675 – strávil ve větší pohodě. Ale co naplat, pocházel z rozvětveného váženého rodu Kapláneků, vždyť jeho předek Jan Kaplánek sedával mezi domažlickými obecními staršími prokazatelně už v letech 1629–1636, a nyní musel v roli královského rychtáře v Domažlicích řešit nepříjemnou záležitost, se kterou si až tak nevěděl rady a nezbývalo mu než se obrátit s dotazem na Českou komoru. To byl úřad zřízený roku 1527 pro kontrolu správy královských financí. Působnost jeho placených úředníků se vztahovala na správu královských, tedy komorních statků, královská města nevyjímaje. Česká komora také soudila některé komorní věci, zejména spory mezi poddanými a královskými správci. To ale nebyl ten případ. Královský rychtář Fridrich Vilém Kaplánek psal České komoře o události, která se stala v Domažlicích před několika málo dny.

Zdejší měšťan Franz Hofnagel napadl dne 16. července v blízkosti svého statku pastýře ovcí Václava Tichého kvůli tomu, že neuhlídal ovce a ty způsobily neznámo jak velkou škodu na pozemcích. Nezůstalo však u slovního napadení. Franz Hofnagel ovčáka „motykou v hlavu ne mírně praštil tak, že klobouk jeho dost tlustej prorazice i lebku až k mozku vrazil...“, kterážto rána hned brzo po skutku nezdála se smrtelná“. Před královského rych-

Domažlické náměstí

táře se dostavili ještě oba, pastýř i měšťan, a zprvu tedy věc nevypadala tak závažně. Ale rychtář ve svém dopise České komoře pokračuje: „... avšak přece raněný, zdaž od té, nebo raděj, že se časně felčaru zavázati nedal, aneb z jiného accidentu, osmý den, jenž byl 23. juli, v Pánu skonal“.

Když se o Tichého úmrtí Hofnagel dozvěděl, ukryl se před dosahem městského práva v pivoňském klášteře. Tehdy pak Kaplánek napsal České komoře, že si je sice jistý, že domažličtí obecní starší se té věci správně ujmou a zachovají se podle zemského zřízení i městského práva, ale zároveň že ji – Českou komoru – žádá, aby doporučila další postup.

Už 3. srpna úředníci odepsali. Vyjádřili se, že se nepochybně jedná o kriminální delikt, a nařídili, aby byl Hofnagel prostřednictvím městského rychtáře obviněn. Uskutečnily se výslechy a protokoly při nich pořízené byly odeslány České komoře.

Hofnagel se sice omluvil, ale bál se přísného odsouzení i věznění a přál si, aby mu byl udělen „salvus conductus“, tj. doslova bezpečný průvod – „opatření, kterým dává se nepřítomnému neb uprchlému obviněnému zabezpečení, že zůstane ušetřen procesní vazby, dostaví-li se dobrovolně k soudu“.

Kaplánek nevěděl, zda takovou záruku assecurati de vita, tedy zajištění života, lze podezřelému vydat, neboť podobných příkladů se zatím v Domažlicích stalo málo. Domníval se, že spíše ne, nicméně přesto vznesl opětovně dotaz na Českou komoru.

Mezitím se ozvala rovněž Hufnagelova manželka, jež chtěla pomoci svému muži v případě výtržnosti proti pastýři Tichému a chtěla ručit svým statkem proti každému, kdo by chtěl jejího muže obviňovat. Česká komora však vydala jasná nařízení ohledně právního procesu, který měl být proti podezřelému veden i ohledně jeho přivedení z pivoňského kláštera.

Hufnagel se sám rozhodl klášter opustit a odejít k manželce. Pochopitelně byl hned uvězněn v Domažlicích a za mřížemi čekal na soud.

Další osudy Franze Hofnagela neznáme, neboť pokračování korespondence královského rychtáře Fridricha Viléma Kapláneka s Českou komorou se nedochovalo. Fridrich Vilém Kaplánek ze Sonnenfelsu zastával rychtářský úřad od roku 1669 až do své smrti v únoru 1694. Pochován byl v kostele U Svatých. (kin)

• 3 •

DOBŘÝ SLUHA, ZLÝ PÁN

(1747, 1861, 1863, 1927, 1934, 1995)

Oheň ve městě byl obávanou katastrofou odjakživa. V dubnu 1861 kolovaly po Domažlicích zprávy, že tady bude hořet. Dne 17. dubna toho roku byl skutečně v domě Štěpána Johánka nalezen položený hořící vích slámy. O den později v sedm hodin ráno vypukl požár v domě čp. 60 na Dolním Předměstí. Naštěstí bylo bezvětrí a byl také dostatek lidí i vody na hašení, takže shořela jen malá maštál, kolnička a krovy na dvou chalupách.

O dva roky později v červenci ale bylo v podloubí domu čp. 60 nalezeno žhářské

vrátil, našel hospodářství zadlužené, zatímco jiní sedláci na válce vydělali. Jenže měl manželku rád, ustupoval jí, takže podivné hospodaření pokračovalo dál. Za patnáct let tak přivedli hospodářství k úpadku, tak si Sova bral z obecního... Pro dobrotu na žebrotu.

Potrestán ale nebyl, stejně jako o pár let později starosta Ujčína na Sušicku Ondřej Hefler. V čele obce stál od prosince 1922 do ledna 1927, kdy mu revizoři obecního hospodaření přišli na schodek ve výši téměř 6 000 Kč. Také zde byl jeho čin kvalifikován jako defraudace a nástrojem k ní se stalo pozměňování pokladních dokladů. I v jeho případě jej však soud obžaloby zprostil. Hefler si podle něj nebyl vědom protiprávnosti svého jednání a hlavně měl podobně jako kúsovský Sova dostatečný majetek na to, aby mohl škodu kdykoliv uhradit, což se také stalo.

To babylonský starosta Josef Beroušek o pár let později takové štěstí neměl. „*Ale pane soudce, vždyť za dobu starostování jsem si přece nijak nepomohl. Naopak, jsem na tom hůře, než jsem byl předtím,*“ vysvětloval okolnosti svého podivného hospodaření s obecními penězi před Okresním soudem v Domažlicích 31. května 1933. Starostoval od roku 1923 do Silvestra 1931, kdy úřad předal. Starostoval ale při práci, jako železniční zřízenec měl náročné a nepravidelné služby, málo času a vedení úředních záležitostí zrovna nerozuměl. Přijaté peníze si prostě odkládal stranou, používal je k čemukoliv a čas od času třeba ani nezaúčtoval. Nejspíš zapomínal, možná si občas něco nechal záměrně, kdo ví.

V každém případě revize obecního majetku provedená v listopadu 1932 přišla na „sekeru“ ve výši více než 20 000 Kč a to už bylo hodně. Právnický se případ kvalifikoval jako zpronevěra a na Berouška přišla ke krajskému soudu v Plzni žaloba. Během líčení se obhajobě podařilo částku „usmlouvat“ na necelých 17 000 Kč, ovšem i tak to stačilo k Berouškově osmiměsíčnímu pobytu ve vězení. Starostování prostě nepatří k nijak vděčným profesím a hlavně není pro každého. Tak tomu bylo, je a bude, bez ohledu na dobu a společenský systém. (řeh)

• 16 •

KRVAVÉ VELIKONOCE V MALONICÍCH

(1927)

„*Fuj, to byl pohled, do smrti to z hlavy nedostanu,*“ třásla se Marie Radějová, když u soudu líčila, co 15. dubna 1927 zrovna na Velký pátek spatřila v kuchyni své pětapadesátileté sestry Anny Kůstkové a jejího téměř šedesátiletého manžela Tomáše v Malonicích u Blížejeva. Ve stavení čp. 7, kde se říkalo U Lenzů, žili bezdětní manželé Kůstkovi jen s dčevčkou a čeledínem.

Podle hlášení četníků ležel Kůstka na lavici u okna v tratolišti krve. Kůstková visela nedaleko něj oběšená na dveřích. A na stole byl nalezen dopis, v němž stálo: „*Pane soudní, po mé smrti odkazují Matějovicovic Boženě celé hospodářství, pole i louky a lesy, přátelům nedám nic, protože by se prali. Jen to platí. Měj se dobře, Boženo, nemějte mně to za zlé, udělala jsem to sama. Anna Radějová Kůstková.*“

Kůstková vraždkyní? Podle výsledků pitvy provedené na hřbitově v Lštění měl Kůstka proraženou lebeční kost a podle zprávy byl několikrát udeřen do hlavy

sekyrou a kladívkem na roztloukání uhlí. A musely to být rány pořádné! A Kůstková sebevraždkyní? V tom měli četníci jasno hned po prvotním ohledání. Podle stylu oběšení a délky provazu bylo vyloučeno, že se zabila sama, vše bylo nastrojené, fingované.

Takže dvojnásobná surová vražda. Osmnáctiletá Božena Matějovicová, o níž se zmiňuje nalezený dopis, byla u Kůstků dčevčkou. Spolu s ní u nich jako čeledín sloužil i její milenec, sedmadvacetiletý Jakub Matějovic, oba z Oprechtic, ovšem shoda příjmení byla pouze náhodná, nejednalo se o sourozence. Jakub byl vícekrát trestaný za majetkové delikty a 4. ledna 1927 nastoupil po posledním výkonu trestu právě ke Kůstkům. Soužití však nebylo bezproblémové. Stárnoucí manželé se zdáli být vhodnou kořistí. „*Hospodářství už nezastanete, přepište ho na mne a na Božku a do smrti se o vás budeme starat, živit vás, na rukou vás budeme nosit,*“ sliboval Matějovic. Marně.

„*Tak se jich prostě zbavíme, neřádu,*“ sprádal další plány. O pár dnů později, 9. dubna 1927, vypila Kůstková kávu, po níž zvracela a měla průjem, Kůstkovi bylo zase špatně po pivu, pro něž si poslal do hospody Matějovice. Kůstkovi se báli o život a Matějovicovým dali výpověď. Strach z nich měli i ostatní obyvatelé Malonic a těšili se na jejich odchod, k němuž mělo dojít právě toho osudného 15. dubna.

Večer předtím Kůstka odpočíval na lavici v kuchyni a jeho manželka ve druhé místnosti odestýlala postel. Několik ran zasazených do Kůstkovy hlavy zabralo jen pár vteřin, vracející se Kůstkové hodili smyčku na krk, uškrtili ji a pak ji pověsili na dveře. Jakub s Boženou? Ne, ta patrně u vraždění vůbec nebyla. Na pomoc Jakubovi přišel jeho bratranec Josef Matějovic, který sloužil jako čeledín v Hlohové. Měl přezdívkou Vzteklna, prý ho v dětství kouzl pes. „*Ale já sám nijak zlostný nejsem, pane soudce,*“ objasňoval při výslechu.

Soudní řízení bylo komplikované. Obžalovaní zapírali a měnili výpovědi. Nakonec všechno přiznala až Matějovicová a vylicila i rozhovor se svým milencem před vraždou. „*Sedláka a selku bych zabil, od selky si nechám napsat psaní, že ti všechno odkazuje,*“ plánoval Jakub. „*Nedělej to, zavřou tě a bude ostuda,*“ pokouše-

Hrůzný výjev, který spatřila Marie Radějová

Božena Kudná
Po m^í smrti odbaruju
Matejovicovi Boženu
cele hospo^udarstvu
pole i louky
a lesi pral^om
ned^om na proto^u se
by se pral^o
jen to plati
Jm Badzov^o D^ust^o

Božena Kudná
Po m^í smrti odbaruju
Matejovicovi Boženu
cele hospo^udarstvu
pole i louky
a lesi pral^om
ned^om na proto^u se
by se pral^o
jen to plati
Jm Badzov^o D^ust^o

Fingovaný dopis na rozloučenou Tomáše a Anny Kůstkových

la se ho Božena od záměru zrazovat. „Neboj se ničeho, všechno zařídím. Pak si mne ale musíš vzít,“ uklidňoval ji její milenec. „A co když si tě nevezmu? Co bys udělal?“ zajímala se Matějovicová? „Tak tě taky zabiju,“ dostala hned jasnou odpověď.

Hlavní líčení se u Krajského soudu v Plzni konalo 10. a 11. listopadu 1927. Dvanáctičlenná porota usoudila, že se bratrance Josefovi vina prokázat nepodařila, Jakub byl naopak jednomyslně uznán vinným z úkladné a Božena z prosté vraždy, za podíl na uskrvení Kůstkové. Soud tedy Josefa Matějovice obžaloby zprostil, Jakuba Matějovice odsoudil k trestu smrti a Boženu Matějovicovou k trestu těžkého žaláře na 16 let. Odvolání odsouzených bylo Nejvyšším soudem v Brně 15. března 1928 zamítnuto a původní rozsudek potvrzen.

Tím by mohl tento otřesný příběh skončit, kdyby ještě neměl zajímavé pokračování. Jakub Matějovic totiž při převádění ve věznici skočil ze schodiště, zlomil si levou ruku a pravou nohu, čímž mu musel být výkon trestu smrti odložen. Když se zotavil, pokusil se 2. září 1927 o sebevraždu tím, že spolkl držadlo lžice. Jelikož se výkon trestu smrti nemohl provést ani později, byla mu v lednu 1929 udělena milost a trest smrti byl změněn na doživotní žalář. Milost? To si nejspíš ani Jakub Matějovic nemyslel, když v odvolání uvedl: „Já to nepřijímám, já chci to, co jsem dostal.“ Žádal ovšem marně.

A zajímavý je i osud Boženy Matějovicové. V soudním spise Krajského soudu v Plzni se dochovala žádost jejich rodičů Kanceláři prezidenta republiky, v níž stojí: „Tatíčku náš Masaryku, prosíme Tě velice o milostivé snížení trestu naší dcery. Prý byla ke zločinu svedena strachem z vraha a vytrpěla již jistě těžká muka duševní a prosí Boha kajícně o odpuštění hříchu svého.“ Zda „tatiček“ Masaryk žádosti vyhověl, však již pramen neuvádí. (řeh)

• 17 •

PROČ NEJSEM MEZI NIMI...

(1927)

Na tom nepřehledném úseku se ta nehoda vlastně dala snadno přehlédnout. Přesto se trať mezi Švihovem a Točnickem nad obcí Kokšín stala 1. září 1927 osudnou pro tři lidské životy. Byl den brannosti, to jest den výplaty. Železničáři dostávali zaslouženou mzdu, kterou po trati rozvážel rada státních drah Ing. Josef Singer z Klatov, osobně na šlapací drezíně. Samozřejmě ji pan rada neobsluhoval sám, vzadu šlapali železniční dělníci Jan Šlehofer z Janovic nad Úhlavou a František Pojar z Dubové Lhoty, vpředu ji řídil traťmistr Kamil Göbl ze Švihova. Singer s brašnou plnou peněz se vedle něho jen vezl.

Přednosta železniční stanice v Točnicku Ladislav Bečvář byl zkušený muž a dobře znal provozní předpisy. „Do příjezdu toho osobního vlaku máme 17 minut, tak je pustím, ať jedou,“ pomyslel si a dal drezíně zelenou k další cestě. Bylo mu sice jasné, že až do Švihova dojet nestačí, ale i Göbl byl zkušený a o vlaku jedoucím po trati za ním dobře věděl.

Trať mezi Švihovem a Točnickem, zastávka Kokšín

Zde se odehrál domažlický jedokvas

sta lidí. „*Tak tady nesu bábovku, sváteční,*“ vešla zvesela do bytu k rodičům a bratrovi. A vzápětí servírovala i tu kávu. Otec i matka ji vypili celou, Ludvíka nahořklá káva páčila v krku a krátce nato vyběhl na pavlač a zvracel přes zábradlí. Také rodičům bylo zle. „*Mlč a nenaříkej,*“ odbyla umírající matku Kačerovská. Matka zemřela první, otec krátce po ní. Přivolaný lékař MUDr. Alois Berka už nemohl dělat vůbec nic. Jen Ludvíka dopravil se zvracením a průjmem do nemocnice, kde se naštěstí začal rychle zotavovat.

„*Měla jsem úmysl matku a otce otrávit, nikoliv také bratra,*“ vypověděla Kačerovská později. Hned následujícího dne byla i s jejím mužem zatčena, okolnosti případu totiž byly do očí. Václav Kačerovský byl ale brzy podezření zbaven, zjevně vůbec o ničem nevěděl. Jako jediná podezřelá tak zůstala Kačerovská a ta se ke všemu doznala. Státní zastupitelství v Plzni ji obžalovalo z úkladné vraždy, dokonce natolik úkladné, že se na ni údajně dopředu připravovala a cvičila se... v polovině srpna měli totiž podobné zdravotní potíže také Libor a Marie Paroubkovi, kteří rovněž odebírali mléko od švagra Kačerovské. Náhoda? Zkouška?

Při hlavním líčení u Krajského soudu v Plzni se Kačerovská opět ke všemu doznala. „*A jak to bylo s vaším bratrem?*“ zeptal se obhájce JUDr. Vladimír Mandl, syn někdejšího plzeňského starosty a věhlasný advokát. „*Bratra jsem nechtěla usmrtit, slila jsem mu svrchní kávu a rodičům jsem dala spodní, kde jedl byl usazen,*“ odpověděla Kačerovská. Důkaz její bratromilnosti? Nebo opět jen náhoda?

Porota měla jasno a všemi dvanácti hlasy uznala Kačerovskou vinnou z dvojnásobné úkladné vraždy a poškození na těle. Krajský soud v Plzni následně vynesl nad vraždkyni trest smrti. Proti tomu sice obhájce Mandl podal zmateční stížnost, ovšem Nejvyšší soud v Brně ji 22. dubna 1931 zamítl a původní rozsudek v plném rozsahu potvrdil. Před provazem nakonec Kačerovskou zachránil zásah shůry, tedy z Hradu. Prezident Masaryk jí 10. listopadu 1931 cestou milosti hrdelní trest změnil na doživotní těžký žalář. Důkaz Masarykovy lidumilnosti? Nebo snad skutečná milost? Kdo ví. (řeh)

OHNIVÍ KOHOUTI DOMÁCÍ

(1930, 1931, 1933)

„*Hergot, u Netálů už zasejc hoří,*“ lekl se 17. srpna 1931 Václav Škopek z Koryt u Bezděkova na Klatovsku při pohledu na sotva dostavěný dům své sousedky. Nemohl té noci spát, ale připadal si jako ve snu... nebo v zajetí dějá vu. „*No vážně, úplně stejně jako loni v září, taky jsem nemohl spát, tehdá mne bolely zuby,*“ líčil bezděkovským četníkům do protokolu. „*Ta má ale smůlu, ta Netálová, dvakrát po sobě oheň, to je přece náhoda...*“

Náhoda? To se právě bezděkovským četníkům zrovna nezdálo a jali vyšetřovat. Brzy se na světlo začaly dostávat informace, které dvojnásobnou náhodu stále více zpochybňovaly. Téměř šedesátiletá domkářka Anna Netálová žila sama se svým šestnáctiletým synem Václavem v domku čp. 18. Měla dluhy, kam se jen podívala. Jediným jejím majetkem byl ten domek, v roce 1930 sice starý a zanedbaný, ale pojištěný u Rolnické vzájemné pojišťovny. A to bylo pokušení značné...

Pozdě večer 30. září 1930 tedy zapálila poprvé. „*Snad si toho někdo všimne a zavolá hasiče včas,*“ pomyslela si a šla spát. Ovšem byla připravena i na tu možnost, že požár bude „objeven“ pozdě, takže se zařídila tak, aby i s Václavem stačili v případě nutnosti bezpečně utéct. Měla ovšem smůlu: jak již víme, soused Škopek trpěl bolením zubů, a proto nespál. Požár zpozoroval ještě dříve, než stačil napáchat skutečně vážné škody. Zavolal hasiče, ti oheň zlikvidovali, takže škoda na majetku činila „jen“ 14 600 Kč.

Vyšetřování pojišťovacích podvodů paličství bylo časté

„Zatracenej Škopek,“ dumala rozmrzele Netálová nad výší odškodného, „za tohle nový barák nepostavím. Proč musel udělat poplach tak brzy, dědek starej, ne-spavej?“ Ale stavět začala, musela. Jenže dluhy rostly, věřitelé začínali zle dorážet a peníze nebylo kde brát. Nebylo? Ale bylo, z pojistky přece! Rolnická vzájemná pojišťovna s ní totiž uzavřela novou, dokonce na 49 000 Kč! „Safra, to by bylo ter-no,“ přemýšlela... a zapálila podruhé.

Při výslechu na četnické stanici v Bezděkově ani nezapírala. „Ano, měla jsem dluhy, celkem už asi 22 000 Kč,“ vypověděla do protokolu. „Co jsem měla dělat?“ Na to jí ani četníci dát odpověď neuměli. Státní zastupitelství v Klatovech ji obžalovalo za zhářství a podvod, k nimž se plně doznala. Krajský soud v Klatovech ji za to 4. listopadu 1931 odsoudil na šest měsíců nepodmíněně. Alespoň půl roku tedy měla o střechu nad hlavou postaráno a získala čas k přemýšlení nad tím, co s ní bude dál.

Ani dvaatřicetiletá Josefa Baumruková z Petrovic u Nepomuku neměla úplně nejšťastnější život. Před pěti lety se vdávala, ovšem vdovec se čtyřmi dětmi nebyl kdovíjaká partie. K tomu časem přibýly dvě děti vlastní, takže neustálá práce, dluhy, chudoba, prostě frustrující život. „Hernajs, jak z toho ven?“ ptala se Baumruková sama sebe. „Kde vzít peníze a zrovna tak úplně nekrást?“ „V pojišťovně,“ svitlo jí jednoho dne v hlavě. „No jasně, že v pojišťovně. Máme přece chalupu pojištěnou proti požáru, ne?“ Měli, u První české vzájemné pojišťovny v Praze.

„Proboha, Hansi, hoří! U nás hoří!“ zvolala 19. června 1933 dopoledne sedmdesátiletá Barbora Baumruková na poli za Petrovicemi. „Běžím domů, mámo,“ utíkal Baumruk co nejrychleji do vesnice. To už ale byla v plamenech střecha obytného stavení i stodoly. „Rychle, děti ven! A pak dobytek. Sousedí, pomozte,“ svolával všechny na pomoc. Něco se zachránit podařilo, většina ale lehla popelem.

„Kde to asi tak chytlo, pane vrchní?“ vyzvídal příštího dne petrovický starosta na četnicích. „Asi od komína, pravda? Baumruková prý zrovna pekla chleba.“ „To je sice možné,“ pomyslel si vrchní strážmistr, „ale dost divné. Vůbec spousta věcí je tu podezřelých.“ Baumrukovi dlouho zapírali, nakonec se ale Baumruková ke všemu přiznala. A na její naléhání se doznal i manžel, že prý o všem věděl. Krajský soud v Plzni však 5. prosince 1933 vynesl trest pouze nad manželkou a poslal ji za zločin podvodu do vězení na tři měsíce.

Baumruk sice potrestán nebyl, ale trestu také neunikl. Šest dětí a stará matka na krku... I proto se rozhodl k málo obvyklému kroku a 1. března 1934 se na soud obrátil se žádostí o rozdělení trestu jeho manželky na dva termíny po měsíci a půl. Důvodem byly nejen ty děti, ale hlavně jarní a podzimní hospodářské práce, kdy byla Baumruková v hospodářství obzvláště potřebná. Přestože toto řešení doporučil i petrovický obecní úřad, Krajský soud v Plzni Baumrukovu žádost zamítl. Když trest, tak trest.

Na venkově samozřejmě nepůsobily pouze paličky. Zálibu v zakládání požárů měli čas od času také muži. Třeba mimovský Šilhánek.

„Šilhánku, proboha, vy si tu sedíte u piva a zatím vám hoří stavení,“ houkl do šenku podruh Voráček a hned zase utíkal. To už byl slyšet i zvonek, který zvonil na poplach. Bylo 20. listopadu 1932 odpoledne a celý Mímov byl na nohou. Požár!

Během chvíle byla v plamenech stodola, kůlna i obytné stavení a bylo jasné, že škoda půjde do desetitisíců. „Chudák Šilhánek, už tak na tom byl špatně, a ještě tohle k tomu,“ šeptala babka Voráčková sousedkám. Chudák tedy Šilhánek byl. Měl hospodářství s 22 hektary půdy, ale také dluhy, kam se jen podíval. Už když v čer-

venci 1928 usedlost kupovali, mnozí nevěřícně kroutili hlavami. Stála 325 000 Kč a on měl v hotovosti jenom necelých 70, na zbytek si musel půjčit.

Do toho přišla hospodářská krize, věřitelé byli stále neodbytnější, kolem stavení kroužili exekutoři jako supi. „Když nezastavíte tu exekuci, tak to špatně dopadne,“ pronesl měsíc před požárem Šilhánek k horšovskotýnskému bernímu tajemníkovi Václavu Petříkovi, „poněvadž to, co potom provedu, mě bude stát Bory.“

K nejhoršímu tehdy nakonec nedošlo, Šilhánek něco zaplatil a na úhradu dalších dluhů směl prodat část svých pozemků. A to právě 20. listopadu v hospodě dělal. Manželka šla ke své sestře do Blížejeva a on před odchodem do hospody – zapálil.

„Jak je to ale možné?“ ptali se mnozí místní, „vždyť přece seděl v hospodě, celá ves to může dosvědčit. A Šilhánkovou viděla zase půlka Blížejeva...“ I na to se nakonec přišlo. Oheň založil důmyslně, pomocí svíček, takže hořet začalo skutečně, až už bezpečně a delší dobu seděl v hospodě. Zjistili to hasiči, požár byl nesporně založen na minimálně čtyřech místech. A konečně se k tomu přiznal i sám Šilhánek. „Měl jsem strašně dluhy, skoro čtvrt milionu. Buď jsem musel všechno prodat, nebo...“ vypovídal u soudu. Nebo pojištěné hospodářství zapálit. A udělat to tak chytře, aby na to nikdo nepřišel, hlavně ne pojišťovna Slavie.

Státní zastupitelství v Plzni podalo na Šilhánka a jeho manželku 27. července 1933 žalobu za zločin podvodu. Krajský soud v Plzni vinu Šilhánkové neprokázal, ale jejího manžela potrestal 26. října 1933 osmiměsíčním nepodmíněným trestem, který následně potvrdil i odvolací rozsudek Nejvyššího soudu v Brně z 19. března 1934. (řeh)

du jsou nevyzpytatelné. Po právoplatném vynesení rozsudku si trest odpykávala nejprve v ženské trestnici v Řepích u Prahy a poté až do okupace na Pankráci. Po vzniku protektorátu však byla jako občanka německé národnosti s říšskoněmeckou státní příslušností převezena do trestnice v bavorském Waldheimu, kde setrvala až do konce války. Když byla trestnice osvobozena Američany, vrátila se po válce zpět do Horské Kvildy ke svému otci Karlu Lukaschovi, její manželství s Františkem Gruberem bylo již od března 1935 rozloučené. Takto žila na svobodě až do roku 1947, kdy byla na udání opět zatčena a převezena k pokračování trestu. Kdy, kde a jak její život skončil, však už z pramenů zřejmé není. (řeh)

• 49 •

„TO DÍTĚ JE NEBOŽTÍKEM...“

(1933)

Lesík Lumny mezi Chrastavicemi a Radonicemi

Tato slova pronesla 26. března 1933 brzy ráno služebná bez místa Anna Vaňková k hromadě starých hadrů, která se nehýbala. V lesíku zvaném Lumny mezi Chrastavicemi a Radonicemi u Domažlic krátce předtím vyhasl život její šestitýdenní dcery Jiřinky. Její kratoučká životní pouť za moc nestála. Narodila se 12. února na veřejné cestě za panským dvorem v Křimicích

u Plzně nešťastné matce v zoufalé situaci. Otce nikdy poznat neměla a ani sudičky jí nic dobrého nevěštily. A nezmýlily se.

Prvních devět dnů Jiřinčina života snad ještě tak špatných nebylo, strávila je s maminkou ve všeobecné veřejné nemocnici v Plzni. Pak ale bylo mnohem hůř. Anna Vaňková neměla nic, domov ani peníze. Jen s rozhrkaným kočárkem a malou Jiřinkou se toulala světem, přespávala v lesích a živila se žebrotou. Kvůli nemoci nemohla kojit a dcerku krmila hlavně převařeným kravským mlékem, které čas od času vyžebrała. Jiřinka proto strádala, kravské mléko zvracela, hubla a plakala. Nešťastná Vaňková zkusila na cestách vyhledat i lékaře a staňkovský MUDr. Josef Grotte ji poslal do domažlické nemocnice. Tam však s živou Jiřinkou už nikdy nedorazila.

Hromada hadrů na lesní pěšince se náhle pohnula. „Je mrtvá?“ promluvila. Vaňková mlčky přitakala. Z hadrů se vysoukal Eduard Zenefels. „A ještě večer vypa-

Na kraji lesíku zvaného Lumny násilně vyhasl život šestitýdenní Jiřinky

dala celkem zdravě,“ pomyslel si. „Jo, jo, bledá byla, to jo, ale...“ „Musíme s ní do Domažlic, k doktoru nebo k četníkům,“ pronesl váhavě. „Dneska? Vždyť je neděle, tam nic platní nebudeme,“ ozvala se hromada hadrů znovu, tentokrát ovšem jiným hlasem. To promluvila Marie Zenefelsová, Eduardova manželka. S nimi se Anna Vaňková se svou Jiřinkou toulala.

Mrtvou Jiřinku tedy odnesli do Domažlic až v pondělí 27. března. Místní lékař MUDr. Zdeněk Kostlivý ji ohledal. „Hmm, hmm, sešlá, vrásčitá kůže, podvýživa, chudák holka,“ pomyslel si. „A od čeho má tyhle dva pruhy na obličejí?“ zeptal se Vaňkové. „Nevím, asi od kočáru, jak drnká,“ odvětila nezúčastněně. Jenže zkušený Kostlivý měl poněkud odlišné vysvětlení...

O den později primář domažlické nemocnice MUDr. Gustav Halík Jiřinku pitval a podezření Kostivého se potvrdilo. „Měl jste pravdu, pane kolego, roztříštěná lebka,“ telefonoval Kostlivému. A v pitevní zprávě o lebeční fraktuře napsal: „Vznikla buď pádem z výšky, nebo bylo dítě hozeno na nějaký tvrdý předmět. Proto nenastalo vnější, ale pouze vnitřní zranění.“ Tak tedy vražda?

Vaňková i Zenefelsovi dlouho zapírali, nakonec však pravda vyšla přece jen najevo. „Viděla jsem, že už dlouho žít nebude,“ vypověděla Vaňková při výslechu. „A co se tedy stalo?“ otázal se vyšetřující soudce. To detailně popsal Zenefels. „Večer byla holka bledá, ale vypadala zdravě. A ráno byla mrtvá a měla u úst a na nose krev,“ rozhovořil se. „A jak se to přihodilo?“ naléhal soudce dál. „V noci ji zabila. Viděl jsem, jak držela Jiřinku v rukou ve výšce a jak s ní uhodila o zem,“ dokončil celý drastický příběh.

Spravedlnost sice bývá slepá, ale v případě Vaňkové přece jen na jedno oko viděla. Krajský soud v Plzni posuzoval všechny okolnosti velké životní tragédie a vážil na pověstných miskách vah všechna pro a proti. Vaňková byla nejen slabšího rozumu, ale ocitla se i v zoufalé situaci. A zoufalí lidé se obvykle uchylují k zoufalým

Zde se potkali a pobili bratři Šlehoferové

Schoberovým se tedy nožem vyřešit rodinné problémy nepodařilo a nejspíš se společně vzájemně trápili i dál. Šlehoferové však byli jiná třída, opravdoví, temperamentní, prostě cikáni, jak se sluší a patří.

Potkali se 19. června 1937 v obecním lese Vlčiny v katastru obce Těšovice ne daleko Kolovče. Toho odpoledne se tam utábořila nepočetná cikánská tlupa Josefa Šlehofera. Jen on, jeho otec Jan a Josefova konkubína Anna Stiebrová. Jak známo, cikáni jsou hodně pospolití lidé žijící ve velkých rodinách. Ovšem také velmi impulzivní, což mnohdy klidnému rodinnému soužití brání.

Tak tomu bylo i u zmiňovaných Šlehoferů. Asi hodinu poté totiž stejným místem projížděla jiná tlupa Šlehoferů, vedená Josefovým bratrem Václavem. Jenže bratr nebratr, vztahy mezi nimi prostě nebyly ideální, takže když se obě tlupy potkaly, obvykle to nedopadlo dobře, ani toho odpoledne.

Pětapadesátiletý Jan Šlehofer, otec Josefa i Václava, byl podle svědectví nejbojovnější: „Řežte je, řežte je, já se nebojím, ani kdyby přijela švadrona dragounů,“ troubil do útoku. A obě tlupy, kvůli malichernému podvůdku s prodejem koně, se do toho pustili vskutku vší silou. V rukou se objevily kůly, sochory a sekery a bilo se hlava nehlava, bohužel. Bohužel zejména pro otce Jana, hlavního bitevního štváče, který byl ve rvačce těžce raněn právě na hlavě a kvůli následkům svého zranění o čtyři dny později v domažlické nemocnici prohrál i ten nejdůležitější boj.

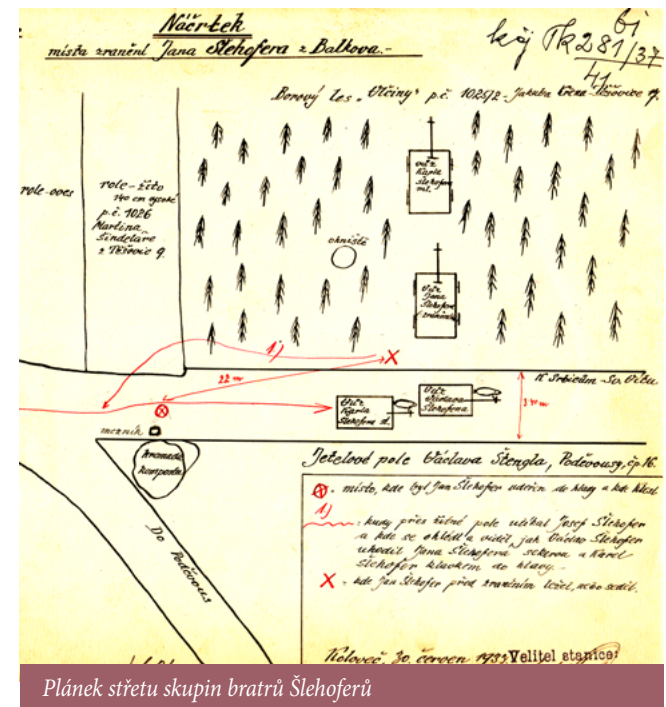
I zde se musel najít viník, což pro četníky nebylo vůbec snadné. Cikáni jsou lidé pospolití, jak již bylo řečeno, a soudržní zejména proti četníkům. A specifický vztah mají i k pravdě. Z jejich výsledku nikdo moudrý nebyl a nepomohla ani konfrontace mezi Josefem a jeho synovcem Karlem, synem Václava. Tak schválně, posuďte sami.

„Viděl jsem, jak ty jsi uhodil jednou Václava Šlehofera kulem, a když ses po Václavovi rozmáchl podruhé, tak Václav se uhnul a ty jsi udeřil svého otce Jana do hlavy. Po té ráně Jan padl k zemi,“ vylíčil událost „pravdivě“ Karel. A jeho strýc

Josef stejně „pravdivě“ kontroval: „To není pravda, ty jsi uhodil Jana do hlavy, když jej předtím uhodil Václav do hlavy sekýrou.“ To si ovšem synovec Karel nemohl nechat líbit a ještě „pravdivěji“ pravil: „Vůbec jsem se k Janu Šlehoferovi nepřiblížil a nikoho jsem ani v obraně neuhodil.“ Tak si vyberte.

V nelehkém rozhodování o protichůdných „pravdách“ nakonec četníkům a státním zástupcům pomohla nejvíce exaktní věda. Po provedené Janově pitvě totiž soudní znalci MUDr. Jaroslav Jerie a MUDr. Miloslav Fügner z Klatov jasně prokázali, že smrt nastala v důsledku rány čepelí sekery, nikoliv klacku. A sekeru měl v ruce pouze Václav. I proto jej Státní zastupitelství v Klatovech 14. října 1937 obžalovalo z prosté vraždy.

A co na to soud? O vině měla rozhodnout dvanáctičlenná porota. Ta sice 15. listopadu 1937 jedenácti hlasy uznala Václava Šlehofera vinným z vraždy jeho otce Jana, ovšem jednomyslně se naopak shodla v tom, že jednal v sebeobraně. Soud tedy nemohl vynést jiný rozsudek než osvobozující, což také téhož dne učinil. (řeh)

Plánek střetu skupin bratrů Šlehoferů

• 55 •

NA VLASTNÍ NEBEZPEČÍ

(1933, 1936)

Úrazy, mnohdy i smrtelné, se nevyhýbaly ani stavbám a k úhoně mohl snadno přijít dokonce i ten, kdo pracoval venku na čerstvém vzduchu. Třeba při těžbě písku, jak se to stalo například ve Staňkově.

„Tak to zasypalo tu Pavlíkovou,“ mudroval výměnkář Hlavsa. „Ale kdo se může divit? Ten Glaser neměl rozum, takhle kopat.“ Hlavsa měl pravdu a nebyl sám. Staňkovský rolník Jiří Glaser chtěl rychle vydělat. „Je krize, když ten písek nedodám já a včas, udělá to deset jiných,“ nutil 24. listopadu 1933 ráno své dvě služby

Zasypaný vůz při těžbě písku

a kočího k rychlému nakládání. Na svém poli vedle cesty na Mastník už 30 let provozoval pískový lom a dodával z něj písek na různé stavby.

„Kopejte a nakládejte rychle, ať uděláme aspoň čtyři fůry,“ popoháněl je. „Glaser, jak to kopete?“ volal na něj kolemjdoucí Hlavsa. „Vždyť to na vás spadne.“ „A nespadne, nestarejte se, vím, co dělám,“ odbyl Hlavsu Glaser a popoháněl své dělníky k ještě větší aktivitě. „To se ví, že spadne,“ bručel si Hlavsa pro sebe. To je přece nesmysl, podkopávat takhle vysokou stěnu. Ještě ani nedomyslel a stalo se. Odnesla to Alžběta Pavlíková, kterou stěna zavalila celou. Tři metry těžkého jílu. „Snažili jsme se ji rychle vyhrabat, ještě dýchala, když jsme ji vytáhli,“ vypovídal Glaser u soudu. Z bezvědomí se však již neprobrala a za necelou čtvrt hodinu do dýchala úplně.

Aby mohl rychle těžit a prodávat písek, zanedbával Glaser bezpečnost práce. Proč by zdlouhavě postupně odkrýval ložiska písku, když mohl jílovou stěnu jednoduše poddolovat? Je to přece tak snadné a korunky se sypou rychleji... Jenže se dosypaly. Krajský soud v Plzni ho za to 25. ledna 1934 odsoudil na tři měsíce vězení s odkladem na dva roky a k peněžité náhradě pozůstalým po Pavlíkové, samozřejmě.

O téměř tři roky později se fatální zanedbání bezpečnostních předpisů při práci vymstilo také v Kolinci na Sušicku. „Mládenci, tu zeď podšprajcujte a dobře ji

Místo, odkud byla vyhrabána zavalená Alžběta Pavlíková

upevněte a pak ji omítněte,“ vydával příkazy tamní osmatřicetiletý stavitel Josef Šašek svým dělníkům 3. října 1936 ráno. „To se ví, pane mistr, bez obav. A když to spadne, postavíme to znovu,“ zvesela začínal pracovní den o deset let mladší Václav Lerch, zkušený, ovšem poněkud lehkomyšlný parťák.

Jeho parta stavěla příčku ve sladovně místního družstevního lihovaru. Ta se měla rozšířit o čtyři metry, takže bylo třeba nejprve starou zeď zbourat a novou pak vystavět. S bouráním začali 25. září a povedlo se výborně. Ono se totiž vždycky snáze bourá, než staví. Pak založili základ pro novou zeď a na její stavbu využili cihly z rozbouřené příčky. Možná i proto se deset metrů dlouhá, třicet centimetrů tlustá a více než čtyři metry vysoká zeď začala krátce před dokončením vychylovat.

„Tak pojďte, chlapci, podepřeme ji,“ zavelel parťák Lerch. Vzpěry skutečně zafungovaly a příčka se zdála být stabilnější. Dostavěli a podle příkazu stavitele Šaška ji začali omítat. Sedmnáctiletý zednický pomocník Karel Muchka kvůli tomu jednu vzpěru odstranil a... nic, zeď stála dál. „Tak a teď ještě tu druhou, ať můžeme jít obědvat,“ pomyslel si. Bylo skoro poledne, měl hlad.

Trosky zdi, která zavalila zednického pomocníka Karla Muchku

Svévolně tedy odstranil i druhou a... to nebyl nejlepší nápad. Bohužel nejspíš poslední, který ve svém krátkém životě dostal. Fyzikální zákony platí i pro kolínecké zdi, a tak se stalo to, co se stát muselo: zeď se s mohutným rachotem zřítila k zemi. „Proboha, Karel!“ zařval parťák Lerch a běžel k závalu. Muchka byl téměř zasypaný, krvácel na hlavě a bylo jasné, že jeho zranění je vážné. Místní státní obvodní lékař MUDr. František Franěk byl sice na místě během chvíle, ani on však pomoci nedokázal. „Je mrtvý,“ prohlásil po chvíli, „zlomená lebka a krvácení do mozku, žádná pomoc není možná.“

Mladý život tedy vyhasl a hledal se viník. Stavitel Šašek? „Já jim to říkal jasně, moje vina to není,“ hájil se. Přesto byl Státním zastupitelstvím v Klatovech obža-

STÁTNÍ ZASTUPITELSTVÍ V PLZNI
 DOŠLO 26. II. 1946 1 obálka
 St 925/46
 PŘÍLOHY
 Státnímu zastupitelství
 v Plzni..

V zájmu záchrany státního majetku dovolují si u pozornosti na následující:

V době revoluční bylo správou panství Trautmansdorfu v Horšově Týně odevzdáno na M.N.V. větší množství drahocenných střelných zbraní, větší množství triedrů a radií.

Cena těchto věcí přesahuje jistě částku 1.000.000 Kčs — byly to zvláště cenné věci.

Postupem doby zmizely ze zámku perské koberce, piána, křišťalové lustry a j. Vyslechem správy zámku Guldana se dá zjistit, kam tyto poslední jmenované věci zmizely. —

Co se týče zbraní a triedrů je ve městě známo, že se na M.N.V. nenalézají a že zaměstnanec N.V. Pawlik byl svědky viděn, že častěji odvážel zbraně (pušky) směrem ke Staňkovu na kole. —

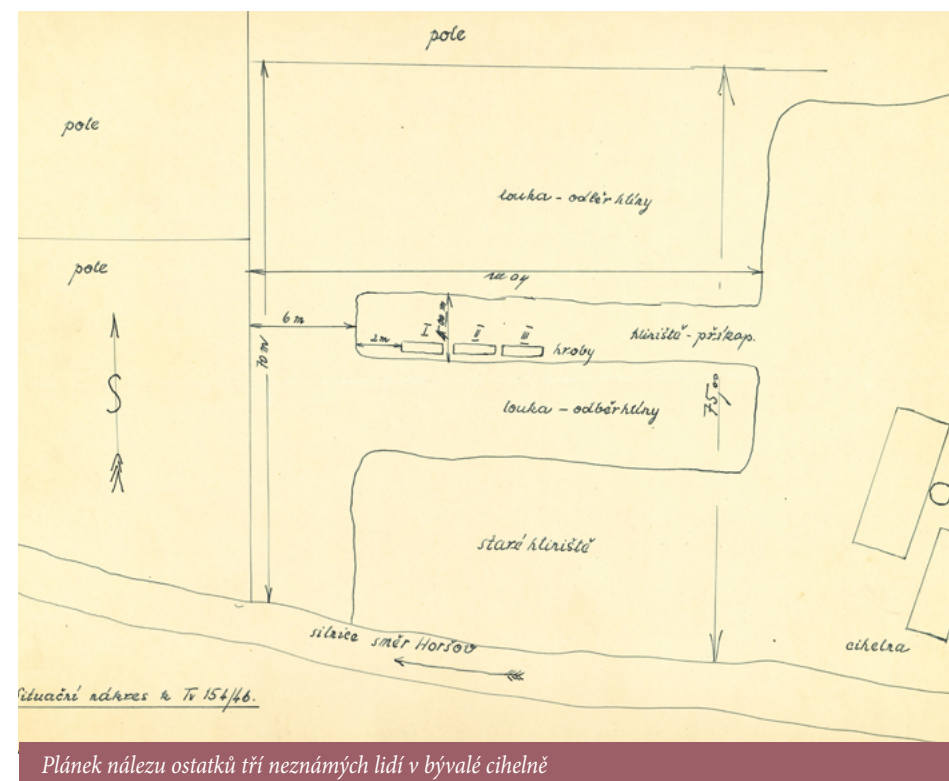
Na půdě M.N.V. nachází se spousta odebraných radioaparátů (cenný státní majetek) — nyní však již bezcenný, poněvadž byly lidově řečeno úplně „vykuchány“ (lampy, součástky atd.). — Tyto

„Anonymní“ dopis, který upozornil četníky na rozkrádání inventáře zámku v Horšovském Týně

TŘI HROBY U HORŠOVSKÉ CIHELNY (1946)

Dne 25. dubna 1946 oznámil velitel stanice SNB v Horšovském Týně vrchní strážmistr Möckel prezidiu zemského národního výboru nález tří hrobů v rokli horšovské cihelny na katastru obce Horšovský Týn. Vše nahlásil lesní hajný Karl Link, který začal v Horšově sloužit 1. července 1945. Mezi lidmi se o hrobech vědělo dlouho a kolovaly pověsti, že v nich leží těla ruských zajatců zastřelených německým hajným Bodensteinem. Avšak svědci věděli, že v dřevěných barácích u horšovské cihelny byli zajatci pracující v cihelně. Ke stávajícím zajatcům přibyli, neznámo kdy, další, kteří měli být snad přivezeni z nemocnice asi nedoléčení z tyfu. Později tři z nich zemřeli a byli pochováni patrně jinými zajatci v rokli u cihelny.

Exhumace těl se konala dne 2. května 1946 za přítomnosti příslušníků stanice SNB v Horšovském Týně Jaroslava Kurce a Josefa Cieglera, okresního lékaře ve Staňkově MUDr. Josefa Buriana a MUDr. Jana Fünffingera, praktického lékaře v Horšovském Týně. Vyzvedávání těl se účastnil i lesní hajný Link, který označil místo, kde před rokem byly propadliny a zem slehlá, a on společně s tehdejší členem horšovské místní správní komise Hejnou v místě kopali a již tehdy ověřili, že v jámě leží lidské ostatky.

Plánek nálezů ostatků tří neznámých lidí v bývalé cihelně

Ve čtyři hodiny odpoledne přistoupili k otevření první jámy. Asi pod půl metrem hlíny ležela mrtvola muže na zádech s rukama zkříženými na prsou, hlavou k východu. V kapse svrchního krátkého kabátu byla nalezena kožená náprsní taška a v ní malý hřebínek na vlasy a kousek zrcátka ve tvaru trojúhelníku, dvě žiletky zabalené v zetlelém papíru a tiskopis s německým předtiskem, v němž ale údaje vyplněné inkoustem nebo strojem už nebyly čitelné. V náprsní kapse spodního kabátu bylo uschováno v kousku papíru mýdlo. Ve druhém hrobě ležela mrtvola na pravém boku s rukama zkříženými na prsou a skrčenými nohama, hlavou k východu. Pod nejslabší vrstvou zeminy se nacházelo třetí tělo v poloze nalezené v prvním hrobě. Všechny mrtvoly byly oblečeny v tmavě zelených šatech, na zadní straně kabátů byla napsána žlutočernou olejovou barvou písmena SU. U ostatků nebylo nalezeno nic, podle čeho by mohly být identifikovány. Lékaři zhodnotili, že ve všech případech se jedná o muže ve věku asi 30, 40 a 47 let, příčinu smrti kvůli silnému zetlení nebylo možné ani u jednoho z mrtvých určit.

Ohledání těl skončilo krátce před sedmou hodinou večerní. Každé z těl bylo uloženo do samostatné rakve a převezeno do horšovskotýnské márnice. Po několika dnech byly ostatky provizorně pohřbeny před hřbitovní zdí v Horšovském Týně. V roce 1947 nechal tyto hroby pietně upravit a nové náhrobky zřídit Místní národní výbor v Horšovském Týně, který převzal péči o smuteční místo. Po úpravě hrobky (mauzolea) byla 7. května 1955 uspořádána slavnost přenesení pozůstatků ruských zajatců na hřbitov. Jejich jména zůstala neznámá, neznal je ani jejich spoluvězeň, který po válce o nich vyprávěl, neboť v táboře u cihelny byli od polských a francouzských zajatců drženi zajatci ruské národnosti odděleně.

Zpráva Jednoty Svazu protifašistických bojovníků v Horšovském Týně ze dne 1. května 1955 o případu uváděla: „Další dva (!) rudoarmějci přišli do Horšovského Týna s transportem od Tachova a byli zařazeni na práce do horšovské cihelny, kde pracovali na výrobě dřeva pro dřevoplyn. Bydleli v malém koncentračním táboře, který pozůstával z dřevěných baráků u cihelny. Protože trpěli hladem, zimou, přespávali na peci cihelny. Tam je jednoho dne našli mrtvé. Podle výpovědi spoluvězně trpěli podvýživou a měli zemřít na úplavici bez lékařského ošetření.

Němci je zakopali v cihelně. Po revoluci byly v cihelně bezpečnostními orgány nalezeny obrysy hrobů a po prošetření u polského spoluvězně, který v té době bydlel v Horšovském Týně, bylo zjištěno, že se jedná o zajaté rudoarmějce.“ (kin)

Němci je zakopali v cihelně. Po revoluci byly v cihelně bezpečnostními orgány nalezeny obrysy hrobů a po prošetření u polského spoluvězně, který v té době bydlel v Horšovském Týně, bylo zjištěno, že se jedná o zajaté rudoarmějce.“ (kin)

7. května 1955 byly ostatky slavnostně přeneseny do mauzolea

Mauzoleum v Horšovském Týně

• 86 •

PŘÍPRAVA ZÁZEMÍ

(1946)

Okresní soud v Horšovském Týně vyšetřoval v roce 1946 několik neoprávněných přechodů státní hranice, spojených s kradením československého státního majetku. Příslušníci velitelství stanice Sboru národní bezpečnosti v Hostouni zatkl v únoru 1946 hned šest osob, které umístili do věznice Okresního soudu v Hostouni, aby zabránili opětovným neoprávněným přechodům hranic či pří-

Obsah

Smrt převora z Pivoňky.....	4	Smrt pod Černým jezerem.....	54	Der Jagerfranzl von Haselberg.....	115	Votaváci	151
Neuhlídal ovce.....	6	Ten kanec ale drží... ..	57	Otcovraždy.....	116	Inspirace Shakespearem.....	153
Dobry sluha, zly pan	7	Svatováclavský domažlický jedokvas	59	Na vlastní nebezpečí.....	119	Henleinovci	154
Šupáci a tuláci.....	10	Ohniví kohouti domácí	61	Sušická potratářka	122	Tramp Trapp	155
Zardousili faráře.....	12	„Jste mladí, vás hřeje láska!“	64	Lis na peníze	124	Zloděj, zloděj, ve dne v noci choděj	157
Pobertové ve svatostáncích.....	14	Peníze? Peníze!!!	66	Stokorunová bankovka	125	Nezvaná návštěva u Hostašů.....	160
Mordije, Žide, já tě zabiju	16	Kletba Habsburků	68	(Ne)podařený prodej krávy.....	126	Hamižný farář	162
Přestupek proti jistotě cti	17	Zlatonosný pád a prasečí hody	70	Potyčka u dveří	127	Padouch, nebo hrdina.....	164
Znamá firma Marie Ježková.....	18	Vražedné transmise	73	Nebyly pouze Maryši	129	To není máma, to je macecha!	166
Otravné rodinné vztahy	20	Jen jsme se pohádali	74	Andělíčkářky	131	Falešný ministerský úředník	167
Za trest na stránky Posla od Čerchova.....	23	Dětská neštěstí	78	Rvačka na zábavě.....	132	Ochrana národní cti.....	169
Kraví keřasové.....	24	Mlýnská soukolí	80	„Já jsem byl vyhladovělý...“	134	Rozkradený zámek	171
Koňští handlíři.....	26	Smrt na cestách	82	Polžická mlátička	136	Tři hroby u horšovské cihelny	175
Když musel klatovský zahradník skončit v práci	28	„Raději zemři, když neumíš žít“	87	„Domníval jsem se, že se nic zlého nestane...“	138	Příprava zázemí	177
Starosti (některých) starostů	29	Pytláctví a lesní pych	89	Vrah utíkal k Dehtínu	140	O snědené ovci	179
Krvavé Velikonoce v Malonicích	30	Tragédie na přejezdu a jiné nehody.....	91	Klatovské hanopisy	141	Opuštěné usedlosti lákaly.....	181
Proč nejsem mezi nimi.....	33	Milovat můžeme jen jednou.....	93	Lidská břemena	143	Případ, při kterém se nic nestalo..	183
Děravá obecní kasa.....	36	(Zlo)činy z bídy.....	95	Zpropadená chemie.....	145	Vražda po výplatě	184
Milostná aféra	38	Máničko, já si tě nevezmu	97	Tajemství utážené šněrovačky	147	Příliš vyvinutá školačka	187
Slasti a strasti financů.....	39	Nebohá Helenka Puková.....	99	Vražedné Hodousice.....	148		
Jen klidně pište, velebnosti.....	41	Klatovské „rodinné stříbro“	101				
Hlavňovická rebelie	43	Třikrát a dost?!?.....	103				
Přestřelka u stohu.....	46	„To dítě je nebožtíkem...“	106				
Podvodný altruista.....	48	Rodina je základ.....	108				
Ohnivě peklo v Průboji	50	Nevinné oběti	110				
Jednou je málo?	52	Klenečská hampejznice a petrovický rabiát.....	113				